Ügyszám: ABI-3515-2/2010/J

Dr. Navracsics Tibor számára

miniszter

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Miniszter Úr!

A törvényalkotás nyomon követése során értesültem arról, hogy a Kormány a közigazgatási és igazságügyi miniszter előterjesztése alapján benyújtotta az Országgyűléshez az egyes büntető tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) az adatvédelmi biztos feladatává teszi az adatkezelést, a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságát érintő jogszabályok tervezetének véleményezését, és javaslattételt az ilyen jogszabályok megalkotására, illetve módosítására. A T/1673. számú törvényjavaslat tervezetét a közigazgatási egyeztetés során nem küldték meg hozzám véleményezésre, ezért ez úton kezdeményezem Btk. módosítását személyes adatok védelmének hatékonyabb büntetőjogi védelme érdekében.

A Btk. 177/A. §-a a visszaélés személyes adattal tényállási elemeként határozza meg a jogtalan haszonszerzési célt vagy jelentős érdeksérelem okozását. Egyetértek azzal, hogy e feltételek nélkül parttalanná válna a jogsértő adatkezeléssel szembeni büntetőjogi fellépés lehetősége. (A jogtalan haszonszerzési cél törvényi alaptényállás részévé tétele egy korábbi módosítási kezdeményezésem eredménye.) Ugyanakkor a hozzám érkezett bejelentések kivizsgálása során szerzett tapasztalatok alapján az a véleményem, hogy bizonyos magatartások esetében szigorításra lenne szükség, mert ezek társadalomra veszélyessége jogtalan haszonszerzési cél vagy jelentős érdeksérelem hiányában is büntetőjogi szankciót tesz szükségessé.

1. A hatályos Btk. nem tesz különbséget aszerint, hogy a személyes adatokkal való visszaélést milyen jogcímen kezelt adatok vonatkozásában követték el, ezért a büntetőjogi megítélés szempontjából mindegy, hogy az érintett eredetileg önként adta-e meg a bűncselekménnyel érintett adatait (Avtv. 3. § (1) bekezdés a) pont), vagy törvény írta elő az adatok kezelését (Avtv. 3. § (1) bekezdés b) pont).

Véleményem szerint súlyosabb megítélés alá kellene, hogy essen az, ha olyan személyes adatokkal élnek vissza, amelynek gyűjtését törvény írja elő, hiszen ilyen esetben fokozottabb az állami szervek felelőssége. A törvénynek kifejezésre kellene juttatnia, hogy az állam fokozottan védi azoknak a polgároknak az adatait, akik jogkövető módon eleget tesznek az adatszolgáltatásra vonatkozó jogszabályi kötelezettségüknek. Ezért a célzatosságtól és az okozott érdeksérelem meglététől és mértékétől függetlenül büntetni kellene azt, aki kötelező adatszolgáltatással gyűjtött személyes adattal él vissza, akár úgy, hogy az adatot jogosulatlanul megismeri, átveszi, továbbítja, összekapcsolja, nyilvánosságra hozza, akár úgy, hogy az adathoz jogosultatlan hozzáférést tesz lehetővé.

2. A hatályos büntető törvény a különleges adatokkal való visszaélés esetében is feltételként határozza meg az alaptényállásba foglalt jogtalan haszonszerzési célt vagy a jelentős érdeksérelem okozását. Ugyanakkor a jogsértő magatartásoknak létezik egy olyan csoportja, amelyeknél jellemzően számos sértett különleges adatai tekintetében sértik meg az adatkezeléssel kapcsolatos törvényi rendelkezéseket, anélkül azonban, hogy bizonyítható lenne az említett két tényállási elem. Például több esetben szembesültem azzal, hogy egészségügyi adatokat tartalmazó dokumentációkat a törvényi előírásokat és az elemi biztonsági követelményeket mellőzve kezeltek. Álláspontom szerint a különleges adatokkal

való visszaélés elleni hatékonyabb fellépés megkívánja, hogy az ilyen magatartás haszonszerzési cél vagy jelentős érdeksérelem nélkül is szankcionálható legyen.

A javasolt módosításoknak a szigorításnak a tervezett népszámlálás is aktualitást ad, hiszen annak sikeréhez elengedhetetlen az adatkezeléssel kapcsolatos közbizalom megléte. Úgy vélem, hogy a fentiek a nemzeti adatvagyon megóvására irányuló kormányzati törekvésekkel is összhangban vannak.

Kérem Miniszter Urat, hogy a levelemben foglaltakat megfontolva egyetértése esetén a szükséges Btk. módosítást kezdeményezni szíveskedjék. Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban pontosítás, kiegészítés szükséges, munkatársaim készen állnak szakértői egyeztetésre.

Budapest, 2010. november 22.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András